

258

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 18 grudnia 1986 r.

w sprawie nowego systemu sterowania rozwojem badań naukowych, postępu technicznego i wdrożeń.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przyjmuje do wiadomości informacje Rządu o nowym systemie sterowania rozwojem badań naukowych, postępu technicznego i wdrożeń oraz metodach jego wprowadzania w życie w okresie bieżącego narodowego planu społeczno-gospodarczego.

Konieczność przyspieszenia postępu naukowo-technicznego przy zastosowaniu nowych rozwiązań ekonomiczno-organizacyjnych, których generalnym celem jest wykorzystanie wyników badań naukowych i efektów postępu technicznego w praktyce gospodarczej — wynika z ogólnych założeń reformy gospodarczej i koncepcji rozwoju kraju na najbliższe lata i do roku 2000, a także z uchwały X Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w dziale poświęconym postępowi naukowo-technicznemu.

Niezadowalający poziom nowoczesności metod produkcji, duża materiałochłonność i energochłonność naszej gospodarki wymagają zdecydowanych zmian systemowych.

Uwzględniając sytuację ekonomiczną kraju, należy dokonać określonych wyborów oraz koncentracji środków w dziedzinach szczególnie ważnych dla postępu techniczno-ekonomicznego, takich, które decydują o tempie tego postępu.

Sejm stwierdza z zadowoleniem, że prezentowane przez Rząd koncepcje systemu sterowania badaniami naukowymi i procesem wdrożeń rozwiązań naukowo-technicznych wychodzą naprzeciw wymaganiom i potrzebom naszej gospodarki. Sejm jednocześnie zwraca uwagę, że rozwiązania systemowe tworzą jedynie niezbędną infrastrukturę prawną i organizacyjną. Należy więc zwiększyć wysiłki w kierunku konsekwentnego wprowadzania zmian modelowych i systemowo-instytucjonalnych oraz wzbogacić motywacje do ich wdrażania w gospodarce narodowej.

Ocena centralnych programów badawczych skłania do wniosku, że została dokonana trafna koncentracja badań, wyselekcjonowano odpowiednie problemy badawcze, które w większości zostały ukierunkowane na praktyczne wdrożenia.

Sejm zwraca uwagę na potrzebę silniejszej koordynacji planów badań, zamówień rządowych oraz inwestycji z programami restrukturyzacji gospodarki narodowej, w kierunku modelu produkcji o wysokim stopniu przetwarzania materiałów i surowców. Należy jeszcze mocniej powiązać problemy badawcze z planami rozwoju poszczególnych dziedzin i sfer działalności.

Został stworzony system finansowania badań i wdrożeń, a także szereg zachęt, ulg i preferencji dla przedsiębiorstw, które będą wprowadzać do produkcji efekty postępu naukowo-technicznego w postaci nowych technik i technologii.

Sejm stwierdza jednak, że uruchamianie nowych mechanizmów sterowania postępowi naukowo-technicznym

odbywa się jeszcze zbyt wolno. W poszczególnych przypadkach ma miejsce niespójność działań wspierających proces postępu naukowo-technicznego oraz brak ciągłości jego realizacji.

Sejm widzi potrzebę dokonania oceny przyczyn systematycznego narastania nie wykorzystanych środków gromadzonych na funduszach postępu techniczno-ekonomicznego tworzonych w przedsiębiorstwach oraz konieczność zmiany zasad gospodarowania tymi funduszami.

Ponieważ o chłonności innowacyjnej gospodarki narodowej będą decydować między innymi polityka kredytowa, polityka podatkowa oraz zasady ustalania cen — Sejm zaleca dokonywanie corocznej oceny skuteczności działania wprowadzanych aktualnie mechanizmów finansowo-ekonomicznych sterowania rozwojem nauki i techniki. Konieczne są równoległe działania w zakresie normalizacji, standaryzacji i podnoszenia jakości wyrobów, materiałów, podzespołów oraz narzędzi. Zwiększone powinno być tempo mechanizacji i automatyzacji poszczególnych czynności w procesie produkcji.

Sejm uznaje za konieczne zwiększenie możliwości kształcenia specjalistów dla nowoczesnych gałęzi produkcji oraz rozwijanych zgodnie z potrzebami gospodarczymi działów nauki i techniki, a także wypracowania sposobów systematycznego dopływu tych kadr do sfery naukowej i produkcyjnej.

Sprawą najwyższej wagi jest wykorzystanie ogromnego potencjału intelektualnego szkolnictwa wyższego.

Sejm popiera dążenia mające na celu znacznie zwiększenie udziału szkół wyższych w realizacji centralnych programów badawczych. Sprzyjać to będzie doskonaleniu działalności szkół wyższych jako ośrodków nowoczesnej myśli naukowej i technicznej.

Specjalnej analizy wymaga system ekonomiczno-finansowy biur projektowych, zasady określania cen za prace projektowe oraz wynagradzania projektantów; nowy system powinien zawierać skuteczniejsze stymulatory dla inicjowania nowoczesnych rozwiązań projektowych.

Korzystnym aspektem programu sterowania postępowi naukowo-technicznym jest jego wspomaganie poprzez rozwój współpracy międzynarodowej prowadzonej głównie w oparciu o „Kompleksowy program postępu naukowo-technicznego krajów członkowskich RWPG do 2000 roku” oraz „Długofalowy polsko-radziecki kompleksowy program postępu naukowo-technicznego”, a także porozumienia dwustronne.

Sejm stwierdza, że programy te stwarzają warunki dla integracji naukowej i technicznej krajów socjalistycznych, a także wyznaczają perspektywę dla rozwoju kierunków badawczych i prac rozwojowych. Dla skuteczniejszej realizacji tych zamierzeń należy stworzyć odpowiednią bazę informacji naukowo-technicznej, ekonomicznej, organizacyjnej. Sejm widzi potrzebę dalszego usprawnienia systemów informacji, lepszego zaopatrzenia insty-

tucji naukowych w sprzęt, aparaturę badawczo-pomiarewą oraz w literaturę naukową prezentującą kierunki i trendy rozwojowe nauki światowej.

Biorąc pod uwagę długofalową strategię rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, Sejm uznaje za konieczne podjęcie już obecnie prac nad określeniem zasad i kierunków polityki państwa w dziedzinie nauki i techniki do 2000 roku. Jednocześnie Sejm stwierdza, że niezbędne jest dokonanie oceny stanu techniki i technologii szczególnie ważnych z punktu widzenia postępu naukowo-technicznego, a także opracowanie programu przecięzania luki technologicznej w horyzoncie do 2000 r.

Sejm uznaje, że postęp naukowo-techniczny powinien być procesem nie tylko sterowanym centralnie — z góry w dół struktury gospodarczej, ale powinien posiadać silne źródła inspiracji także w niższych ogniwach tej struktury. Potrzebne są zespolone wysiłki całego społeczeństwa w kierunku popierania i promocji inicjatyw oraz działań mających na celu wykorzystanie, upowszech-

nianie i umacnianie osiągnięć nauki i techniki oraz nowoczesnych metod organizacji życia społecznego.

Sejm wyraża przekonanie, że postęp naukowo-techniczny i rozwój badań naukowych przyczynią się do poprawy sytuacji nie tylko w dziedzinie produkcji i technologii, ale także w innych dziedzinach życia społecznego, w tym w ochronie środowiska, służbie zdrowia, mieszkalnictwie, rolnictwie i upowszechnianiu kultury.

Sejm zwraca się do organów administracji państwowej i gospodarczej, rad narodowych, instytucji społecznych i zawodowych oraz organizacji politycznych, aby w dalszym etapie wdrażania nowego systemu sterowania nauką i postępem technicznym zespoliły swoje wysiłki w kierunku popierania i promocji wszelkich inicjatyw i działań obywateli naszego kraju, mających na celu przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju poprzez wykorzystanie, upowszechnianie i umacnianie osiągnięć nauki i techniki.

Marszałek Sejmu: *R. Malinowski*